

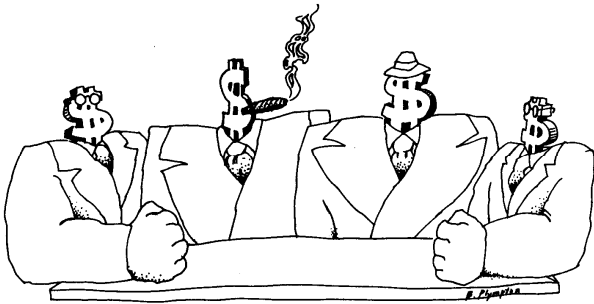
# זה הזרע

زوهديرك ZO HADEREKH

גיליון 11, 12 במארס 2014

# מפריטים כל מה שזז

**ממשלת הימין מתכוונת לתת עוד מתנות לבעלי ההון • על הכוונת: הרכבת, עמידר, הנמלים, הדואר, החשמל והמים**



והחברתית של מדינת ישראל ב-15 השנים הקרובות. ומה ניתן למצוא בין המלצות "המחקר", שביצעה חברת מקנזי? כמובן – את הפרטתן של כל החברות שעדיין נותרו בבעלות המדינה.

יור רשות החברות הממשלתיות, אורי יוגב, נימק את המהלך בחוסר שביעות רצון ציבורית מהתנהלות החברות הממשלתיות, לרבות טענות בדבר "שחיתות, מינויים פוליטיים ושליטת ועדי העובדים". לשיטתו, ניתן לפתור בעיות אלו באמצעות "העברת סמכויות הפיקוח וההתייעלות לידי השוק החופשי". במילים אחרות, יוגב מציע להכפיף את החברות המופרטות לרשות לניירות ערך ולבורסה, שכן הוא מאמין כי לרשות לניירות ערך יש יכולת פיקוח ואכיפה הדוקה יותר מזו של רשות החברות. עוד בתכנית: ביטול רשות החברות הממשלתיות (שהרי, לאחר הפרטה לא יישארו יותר חברות כאלה...). החברות שקודם לכן היו בבעלות המדינה, ינוהלו – כך מתוכנן – בידי הבורסה.

חשוב להדגיש, כי בניגוד לרשות החברות הממשלתיות, הבורסה היא חברה פרטית, הנמצאת בבעלותם של 28 חברי הבורסה, שהם הבנקים וחברות ההשקעות הגדולים. חברי הבורסה הם היחידים שיש להם היכולת לסחור בה ישירות, כך שכל המסחר נעשה אך ורק דרכם. במילים אחרות: החתולים השמנים ישמרו על יותר שמנת.

**המשך בעמוד 6**

רשות החברות הממשלתיות מתכננת הפרטה חלקית של 19 חברות ממשלתיות. הרשות פרסמה מכרז בינלאומי לגיבוש תוכנית אסטרטגית להפרטת החברות, בעיקר דרך הנפקתן בבורסה לניירות ערך. בשבוע שעבר נחשף ב-"דה-מרקר" (3.3) כי בין החברות המועמדות להפרטה: עמידר, חברת החשמל, חברת המים מקורות, רכבת ישראל, נתיבי ישראל – החברה לתשתיות תחבורה (לשעבר – מע"צ), דואר ישראל, רפאל, נמלי חיפה ואשדוד (נמל אילת כבר הופרט, בסיוע ההסתדרות) והתעשייה האווירית (כולל חברת-הבת הגדולה אלטא). עוד מתכננים להפריט את חברת נתיבי גז (נגז), אשר אחראית למערכת הולכת הגז הטבעי במדינה, ואת חברת תשתיות נפט (תש"ן), האמונה על צנרת הזרמת הדלק.

במכרז שפורסם לגיבוש מתווה ההפרטה של החברות הממשלתיות, זכתה (שוב!) חברת מקנזי האמריקאית, אשר בחודשים הקרובים תכין את "התכנית האסטרטגית" להפרטה המתוכננת. מקנזי הגבירה בשנים האחרונות את חדרתה בישראל. החברה מייצעת כיום לוועדה למלחמה בעוני, לאחר שגיבשה עבור משרד הביטחון את "תוכניות ההתייעלות", וכן מכינה עבור המשרד להגנת הסביבה את התוכנית להפחתת פליטת גזי חממה.

## החברה הזרה המופקדת על עתיד ישראל

אפילו ההחלטה על העלאת מחירי מוצרי החלב, ובהם הקוטג', שהייתה הניצוץ שהוביל להתלקחות המחאה החברתית בקיץ 2011, התקבלה בתנובה רק לאחר המלצת חברת מקנזי. זאת, לאחר שתנובה נרכשה בידי התאגיד הזר אייפקס, אשר שכר את שירותיה של מקנזי לשם בחינת האפשרויות למקסם רווחים בתוך זמן קצר.

באותה שנה, 2011, קיבלה חברת מקנזי לידיה גם את עבודת הייעוץ החשובה מכולם: עתידה הכלכלי והחברתי של מדינת ישראל. מפתיע? לא במדינת ההון בשלטון. ב-28 באפריל 2011 פרסם משרד ראש הממשלה מכרז לקבלת ייעוץ עסקי בנושא גיבוש האסטרטגיה הכלכלית

# מכתבים למערכת

## מה תפקידה של רוסיה

בהחלטות הוועד המרכזי של מק"י, שכותרתן "מערכה מול הימין בכל הזירות" ("זו הדרך", 26.2), נכתב בפסקה האחרונה בסעיף שכותרתו "ההתפתחויות במזרח התיכון", כי הוועד המרכזי "רואה בחיוב את ההתקרבות ביחסים בין מצרים לרוסיה, ורואה בכך הזדמנות להחליש את התלות הצבאית, הכלכלית והפוליטית של מצרים בארה"ב, אשר נמשכת זה ארבעה עשורים".

האם לא נפלה כאן טעות בהערכה? רוסיה של היום היא מדינה אימפריאליסטית לכל דבר, ונראה שמצרים נופלת מן הפח אל הפחת. האם העיקרון המנחה את הוועד המרכזי הוא: העיקר לא ארה"ב?

נראה לי שלא משנה מיהי המעצמה בה תהיה תלויה מצרים. לא רוסיה ולא ארה"ב מביאות איתן את בשורת העצמאות. חשוב לזכור, כי רוסיה של ימינו איננה ברה"מ הסוציאליסטית, אשר שיחררה את האנושות מהנאצים.

**אנטול יבלונקו, יפו**

## תגובת מערכת "זו הדרך":

צודק הכותב בהערכתו, כי מאז פורקה ברית-המועצות בשנת 1991 והושב הקפיטליזם לרוסיה, הפכה הפדרציה הרוסית למעצמה אימפריאליסטית, שהבדל תהומי פעור בינה לבין המשטר הסוציאליסטי הקודם.

אשר למצרים, זו מצויה כבר עשורים בתלות גוברת בארה"ב. תלות זו מתבטאת בניצול של כלכלתה ושל עמה בידי הון זר, בהפיכתה לכלי שרת בידי מדיניות החוץ האמריקאית במזה"ת, ובגיבוי הצבאי שהיא נתנה למלחמותיה של ארה"ב בעיראק ובאפגניסטן, וכן לסגר שישראל מטילה על רצועת עזה.

מי שמעוניין בעצמאות לאומית אמיתית לעם המצרי – מן הראוי שיראה בחיוב את האפשרות של ניתוק איטי מהתלות המוחלטת באימפריאליזם האמריקאי. "הסדר העולמי החדש" שנוצר בעקבות קריסת ברה"מ, בו הייתה ארה"ב מעצמת-על יחידה, מנע התקדמות לקראת עצמאות כזו. מאבקו של העם המצרי – ששיאו בהפלת משטרו המושחת של מובארק ובהרחקת האחים המוסלמים מהשלטון – החליש את מהלכיה של ארה"ב באזור, ויצר סיכוי להשתחררות מצרים מהתכתיב של ארצות-הברית.

הסכמים כלכליים בין מצרים לבין מדינות קפיטליסטיות אחרות אין פירושם כי מדינות אלה חפות מכל אינטרס. ידוע, כי המשטר בראשות פוטין משרת את ההון, פוגע בחירויות הדמוקרטיות, רודף עיתונאים וארגונים ביקורתיים, וכן פוגע במעמדו של השמאל, לרבות במפלגה הקומוניסטית. בהקשר של מצרים היום, הרחבת קשריה הכלכליים והמדיניים עם מדינות נוספות, על חשבון התלות הבלעדית בארה"ב, תיצור, כהערכת הוועד המרכזי של מק"י, "תנאים נוחים יותר בפני המוני העם המצרי, להשלים את מהלכי המהפכה ולהביא לשינוי דמוקרטי וחברתי עמוק של המשטר".

## בימת דיון לקראת ועידת מק"י

מאמרי דעה לבימת הדיון לקראת הועידה שלא-מן-המניין של מק"י, העוסקים בשאלות רעיוניות, פוליטיות וארגוניות, נא לשלוח אל: [zohaderekh@gmail.com](mailto:zohaderekh@gmail.com)



## דברים בשם אומרם

### הסיבה לאבטלת אקדמאים

"האוניברסיטאות מנחילות לסטודנטים תפיסת עולם הגורסת שרווח מקורו בניצול, ולכן כל העסקאות הן משחק סכום אפס, כך שאם צד אחד מרוויח בהן – השני יוצא נפסד. זו נבואה המגשימה את עצמה. הישראלי אינו רוצה להיות פראיר. הוא דואג לכך שהוא יהיה המרוויח. האוניברסיטאות הרשו לקבוצה של קנאי הפוסט-מודרניזם והניאורמקסיזם להשתלט על מדעי החברה והרוח, ולהדיר מהם כל מי שאינו שותף לקנאות האידיאולוגית הפוליטית והכלכלית, לאנטי-קפיטליזם שלהם. מאות אלפי צעירים עוברים באוניברסיטאות שטיפת מוח דוגמטית".

(דניאל דורון, פרשן "ישראל היום", 23.2)

### עדיף להיות יתום

"אני רוצה להיות האבא של עם ישראל".

(המועמד לנשיאות, ח"כ בנימין פואד" בן אליעזר, "ידיעות אחרונות", 21.2)

### הבשורה על פי מנהיג הימין בקיב

"אני מתחייב להלחם נגד קומוניסטים, יהודים ורוסים, כל עוד זורם דם בעורקי".

(אלכסנדר מוזיצ'קו, מנהיג לאומני אוקראיני ידוע ומראשי המרד בקיב, "לה מונד", 25.2)

### תנו לצהלה לנצח

"במהלך הפטרול שאני עורך בשכונת צהלה עם אנשי 'כלבי אשמורת', מסביר לי הסייר נתי ג'וזף כי יש לו דרך להבדיל בין תושבי המקום לבין זרים. 'זו שכונה יוקרתית ואנחנו יודעים לזהות אדם שלא מפה', הוא מספר על שיטת הזיהוי המבוססת על פרופיל מעמדי ואתני. 'אני מזהה זרים על פי ההתנהגות שלהם והדרך שבה הם מתנהלים. לכל אדם יש דפוסי התנהגות שמתאימים למצבו, ולתושבי השכונה כאן – אין לי איך להסביר את זה – יש משהו מיוחד בהליכה. לכל משפחה, למשל, יש אומנת פיליפינית. היוצאים מהכלל הם אנשי שירות, אבל את רובם – גננים, חשמלאים וכאלה שמטפלים בכריכות – אנחנו כבר מכירים".

(מתוך כתבה על חברת השמירה שתפקידה "להגן" על שכונת צהלה בצפון תל-אביב, "כלכליסט", 21.2)

### למי תודה, למי ברכה

"התעשייה היא מרכיב מרכזי של הסקטור העסקי, והסקטור העסקי הוא הקטר של המשק".

(רה"מ בנימין נתניהו, "גלובס", 27.2)

# גם מפלים וגם מטעים



מהוות שלישי בלבד. ואם מנכים מהחישובים את הבכירות במשרד המשפטים, הרי שבשאר המשרדים הממשלתיים – נשים הן רק עשירית מהבכירים. בדיקה של המצב במשרד הביטחון העלתה, כי למרות שנשים הן מחצית מכלל המועסקים בו, אין (ממש אין!) נשים בדרג הבכיר במשרד זה. ועל המצב במשרדה כבר נכתב לעיל.

על בסיס הנתונים שנאספו, וביבשושיות משפטית המאפיינת כל פרסום של המבקר, משגר הדו"ח את ביקורתו העיקרית לעבר "כל הממשלות". הן, הממשלות, כלל לא גיבשו מדיניות לאומית בנושא מעמד הנשים בשירות הציבורי, וכפועל יוצא גם לא קבעו יעדים או מנגנונים לקידום נשים.

כך, במילים ברורות, נפנף מבקר המדינה את ההכרזות בדבר מחויבות לשוויון, שהשמיעו ראשי ממשלה, שרים ודוברים באין ספור דיונים חגיגיים לציון יום האישה. מאחורי ההצהרות נוטפות הדבש ההן, שעדיין מצלצלות באוזניי, עומדת המציאות: מאז 2008 לא חל שינוי במצב הנשים בשירות הציבורי, ותקרת הזכוכית נותרה שקופה, אך מוצקה.

והרהור בעקבות הדו"ח: אם כבר נטל על עצמו מבקר המדינה להיות מתריע בשער בנושאים של קיפוח והדרה, אנו מצפות/ים כעת, שהוא יוציא דו"ח דומה על מצב הערבים בשירות הציבורי ועל יישום החוקים בדבר הבטחת ייצוגם. יהיה מעניין.

תג

קיימת "תרבות מושרשת של אפליית נשים" – כך חשף מבקר המדינה **יוסף שפירא**, בדוח מיוחד שפרסם ב-4 במארס, לקראת יום האישה הבינלאומי. הניסוח הזה מתייחס אומנם למצבן המחפיר של נשים במשטרת ישראל המצ'ואיסטית, אך האם אינו הולם בפועל את מצבן של הנשים בישראל בכלל?

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שפרסמה באתו יום ממש דו"ח משלה, מצאה, למרבה אי-ההפתעה, כי שכרו החודשי הממוצע של גבר ב-2012 – 10,953 שקלים, היה גבוה ב-50% (!) משכרה המקביל של אישה, שעמד על 7,244 שקלים. ואנו גם זוכרות/ים שנשים הן רוב בקרב מי שמקבלים שכר הנמוך משכר המינימום או שווה לו, בקרב העובדים הזמניים והחלקיים, בקרב מקבלי הגמלה להבטחת הכנסה, בקרב משפחות עם הורה אחד המטפלות בילדים, ובקרב חסרי הדיור.

דו"ח המבקר, שהוא הדו"ח הראשון שהוציא מוסד מכובד זה לגבי נשים, ריכז את הבדיקה בתחום הנתון לביקורת, והוא השירות הציבורי. לכאורה, נציבות שירות המדינה מפרסמת מדי שנה דו"ח בדבר ייצוג נשים בתפקידים בכירים. אולם מבקר המדינה בדק ומצא, כי דו"חות אלה של הנציבות הם "דו"חות מטעים". הופה! גם נציבות המדינה כלולה בין המחפים על עוולות האפליה של נשים, ואנו לא ידענו.

נשים מהוות שני-שלישים בקרב המועסקים בשירות הציבורי. אך המבקר מצא, כי בדרגים הבכירים הן

## דחיית גיל הפרישה תפגע בנשים

ההצעות לדחות את גיל הזכאות של נשים לקצבת זקנה ולפנסיה מגיל 62 לגיל 64 או 67, משמען פגיעה משמעותית ביכולתן של רוב הנשים בגילים אלה להתקיים כלכלית. מסקנה זו עולה מניתוח שערכו **נוגה דגן בוזגלו**, **אתי קונור-אטיאס ואריאן אופיר** ממרכז אדוה, שהתבסס על נתוני מפקדי האוכלוסין האחרונים (1983, 1995 ו-2008).

בין השנים 1983-2008, גדל שיעור ההשתתפות של נשים בנות 60 ומעלה בשוק העבודה. זה של בנות 60-64 גדל מ-20.1% ל-41.2%, וזה של בנות 65-69 גדל מ-9.6% ל-16.6%. אולם מאפייניה של תעסוקת נשים אלו, מגדילים את הספקות באשר ליכולתן של שוק העבודה הישראלי לפרנס בכבוד נשים בגיל מבוגר.

תעסוקת נשים מעבר לגיל 60 פירושה מעבר להעסקה במשרה חלקית. 47.5% מהנשים בשכבת הגיל 60-65 ו-71.4% מהנשים בנות 65-69 הועסקו במשרה חלקית, בעיקר בטיפול סיעודי או בפקידות ובמכירות בשכר נמוך. 72.1% מהמועסקות במשרה חלקית בנות 60-64 השתכרו עד 5,000 שקל, ו-63% מהמועסקות בנות 65-69 השתכרו עד 3,000 שקל לחודש.

לדברי החוקרות, "נתונים אלה מצביעים על כך שרוב הנשים העובדות בגיל שמעל 60 עושות זאת בליט ברירה, כיוון שסביר להניח שאין להן הכנסה מפנסיה או שהכנסתן מפנסיה נמוכה מאוד, ואזי עליהן להסתמך בעיקר על קצבת הזקנה. הממצאים תומכים, אם כך, בהגדלת קצבת הזקנה, ובו בזמן – באי-דחיית גיל הזכאות לקצבת זקנה ולפנסיה."

## הפגנת יום האישה הבינלאומי בנצרת

לקריאת תנועת נשים דמוקרטיות בישראל (תנד"י), צעדו מאות נשים, יהודיות וערביות, לציון יום האישה הבינלאומי (8.3). הצעדה החלה בכיכר המעיין, והסתיימה בעצרת חגיגית בבית ההסתדרות. נשאו דברים: נשיאת תנד"י, **תמר גווינסקי**; מזכ"ל מק"י **מוחמד נפאע**; מנהלת מרכז א-טופולה, **נבילה אספניולי**; חברת מועצת העיר נצרת, **חולוד בדאווי**; נציגת מפלגת העם הפלסטיני, **פדואה חאדר**; ומועמד חד"ש לראשות העירייה, **ראמז ג'ראייסי**.

# סובלות מאפליה כפולה ומכופלת



מאת ח"כ עפו אגבריה (חד"ש)

שלטון אחרות. ודאי, שהדבר לא נובע מחוסר עניין של נשים בסוגיות שנדונות בשלטון המקומי, שהרי השלטון המקומי עוסק בנושאים הנוגעים בחייהן. לכן, על מנת להתקדם לעבר חברה שוויונית יותר, עלינו להסיר את חסמי הכניסה העומדים בפני נשים מקבוצות שונות ומונעים מהן לקחת חלק פעיל במנגנוני קבלת ההחלטות.

ח"כ חנין הדגיש, כי הצעת החוק מסמנת לראשונה מסלול מעשי לקידום ייצוג כזה בפועל. "זוהי שעת כושר לקידומו של שינוי כזה וחשוב למצות אותה באמצעות השלמה מהירה של החקיקה", אמר.

22 ח"כים תמכו בהצעה ושלושה התנגדו. ההצעה תחזור לוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי להכנתה לקריאה שנייה ושלישית.

## על הסכנות באוקראינה

המצב החמור באוקראינה היה נושא נאום שנשא ח"כ עפו אגבריה (חד"ש) במליאת הכנסת, בשבוע שעבר (4.3).

בנאומו סיפר, כי לפני כחודשיים, סטודנטים ערבים אזרחי ישראל, אשר לומדים בעיר אודסה שבאוקראינה, הותקפו בידי לאומנים אוקראינים. כעת נראה שהלאומנות הקיצונית והאנטישמיות באוקראינה מופנות לא רק כלפי סטודנטים ערבים, אלא גם כלפי סטודנטים יהודים שלומדים שם.

קארינה מרסידי מהרצליה, בת 24, היא סטודנטית באוניברסיטה הלאומית של סימפרופול (חצי האי קרים). וכך היא כתבה: "היום ביקרתי בבית-הכנסת. זה נורא מה שעשו שם. ב-27 בפברואר ציירו אלמונים צלבי קרס וכתבו 'מוות ליהודים' על הכניסה. אנחנו, היהודים, לא קשורים למלחמה הזאת, אבל תמיד מאשימים דווקא אותנו".

מרסידי המשיכה וציינה: "יש המון שקרים בתקשורת. בהתחלה הטלוויזיה מראה אנשים בחצי-האי קרים שאומרים שטוב שהרוסים באו. למחרת, הם כבר מראים אנשים שלא מרוצים מזה. הפאשיסטים שהגיעו לשלטון בקייב זה דבר נורא. קשה להאמין מה שאומרים האנשים האלה על מלחמת העולם השנייה. הם אינם מתייחסים אל רוצחים שנשפטו במשפטי נירנברג כאל רוצחים. לכן, אני בעד שהרוסים יישארו כאן, ויגנו עלינו מפני האוקראינים הלאומנים".

אגבריה סיכם באומרו: לא מובנית עמדת ישראל הרשמית, אשר אינה מותחת ביקורת על השתלטותם של פאשיסטים ונאצים על השלטון באוקראינה. יתרה מזאת: ממשלת נתניהו מקפידה להפנות אצבע מאשימה דווקא כלפי הממשל הקודם בראשות ינוקוביץ'. אכן היה זה שלטון כושל. אולם הייתי מצפה מממשלת ישראל, שתזכור מה היה בעבר באוקראינה, ומה עלול לקרות גם בעתיד.

לרגל יום האישה הבינלאומי, אנו נחשפים לנתונים הידועים על אודות הפערים בשכר בין נשים לבין גברים ועל אודות האפליה המגדרית בחברה. נוסף לדיון זה, חשוב להפנות תשומת לב לקבוצה מסוימת של נשים הסובלות מאפליה כפולה ומכופלת. כוונתי לנשים הערביות, אשר מופלות לא רק מעצם היותן נשים, אלא גם בשל היותן נמנות עם המיעוט הלאומי הערבי-הפלסטיני.

ידוע, כי בישראל ישנם פערים חברתיים בין יישובי הפריפריה לבין המרכז. ואילו מרבית האוכלוסייה הערבית – שהיא אוכלוסייה ענייה ומוחלשת – מתגוררת באותם יישובי פריפריה, ונופלת קורבן לאותה מדיניות של הנצחת והעמקת פערים. ואילו הנשים הערביות – הן החלק העני והמוחלש ביותר באותו ציבור עני ומוחלש בכללותו.

לכן, המאבק למען שוויון זכויות לאוכלוסייה הערבית בישראל, הוא גם מאבק למען שיפור תנאי חייהן של המוני נשים.

מרבית האחריות על התמשכות מצב זה, נופלת על כתפיי הממשלה. רבות מאוד הן הנשים הערביות אשר רוצות לעבוד, אולם לצערי – אין מספיק מקומות עבודה לקלוט אותן. למעלה ממצחית מהתלמידים הערבים אשר מסיימים 12 שנות לימוד – הן תלמידות. גם באוניברסיטאות, הסטודנטיות הן רוב בקרב הסטודנטים הערבים. אולם לאחר לימודיהן, כאשר הן מחפשות מקום עבודה המתאים לכישוריהן ולהשכלתן – מסתבר כי לנשים אלה פשוט אין איפה לעבוד, והן נשארות עם התעודה בבית.

בשולי הדברים אציין, כי העיסוק היחיד בו האוכלוסייה הערבית מיוצגת כפי שיעורה באוכלוסייה – הוא בתחום האחיות בבתי-החולים, כאשר שיעור הערביות בקרב עומד על כ-20%. אולם מה לגבי שאר המקצועות? מה לגבי עורכות דין, רואות חשבון, מהנדסות? הממשלה נדרשת לנקוט צעדים נמרצים לפתרון בעיה קשה זו.

דברים במליאת הכנסת (4.3), בדיון לרגל יום האישה הבינלאומי

## הטבות לרשימות המשלבות נשים

### בבחירות לרשויות המקומיות

ערב יום האישה הבינלאומי, אישרה מליאת הכנסת (4.3) בקריאה ראשונה הצעת חוק הקובעת כי רשימות מועמדים למועצות מקומיות ואזוריות, אשר לפחות שליש מהמועמדים בהן הם נשים, יזכו בתקציב בחירות מוגדל. ההצעה נועדה לקבוע כי סיעה או רשימה תהיה זכאית לתוספת מימון בחירות בשיעור של 15 אחוזים מסכום המימון הקבוע בחוק, בתנאי שבמועד בו משולמים 85 אחוזים מהסכום, לפחות שליש מהחברים המכהנים מטעמה במועצת הרשות המקומית הן נשים.

ח"כ דב חנין (חד"ש), הנמנה עם יוזמי החוק, אמר: "יש בעיה קשה מאוד בייצוג נשים בשלטון המקומי. הן מיוצגות בשלטון המקומי בשיעור הנמוך בהרבה מאשר במערכות

# אין מקום לדיאלוג בין השמאל לפאשיסטים

מאת בוריס קרגליצקי, מוסקבה

בוריס קרגליצקי הוא סוציולוג מרקסיסט, המכהן כראש המכון לחקר הגלובליזציה והתנועות החברתיות. הדברים נכתבו בסוף חודש פברואר, בטרם ההפיכה הימנית-קיצונית שהפילה את ממשלת ינוקוביץ' באוקראינה

המשבר באוקראינה – שבמרכזו עימות בין ממשלה ריאקציונרית לבין אופוזיציה ריאקציונרית לא פחות, המתאפיינת גם במגמות פאשיסטיות גלויות – יצר בלבול בשמאל. בין העמדות שהושמעו, היו כאלה שקראו להשתתף בהפגנות נגד ינוקוביץ' – ללא קשר לשאלה מהן מטרות המחאה, או מהי תפיסת העולם של שאר משתתפיה – והיו אחרות שהציעו לתמוך בינוקוביץ' בתור "הרע במיעוטו".

מדוע פרצו מחאות דווקא באוקראינה, ולא, למשל, ברוסיה? בניגוד למה שטוענים אינטלקטואלים ליברלים במערב, הסיבה להבדל אינה שהאוקראינים מצטיינים – להבדיל מהרוסים – באהבתם לחירות. הסיבה היא שלרשות אוקראינה עומדים פחות משאבים חומריים, ולכן – האוליגרכיה המנהלת אותה מתקשה להסדיר את ענייני המדינה באופן שירצה את כל בעלי הכוח. הסיבה שרוסיה ידעה יציבות יחסית בעשור האחרון, נובעת לא מדמותו הסמכותנית של פוטין, אלא מכך שהמעמדות השליטים הצליחו, פחות או יותר, לחלק את העוגה ביניהם. ב-2011 פרצו מחאות המוניות ברוסיה בדיוק משום שהמשך ההסדר הפנימי הזה של ההון – הועמד בספק.

בדומה לרוסיה, גם באוקראינה תמך השמאל הליברלי בהתייצבות מאחורי מחאת כיכר העצמאות בקייב, "ולמרות הדומיננטיות של הימין" – קרא לחבור ללאומנים ולפאשיסטים ולהיאבק למען "השפעה על הציבור". זה קו הדומה לזה של הליברלים הרוסים במחאות 2011-2012, אולם בהבדל חשוב: במחאה ברוסיה הייתה השפעה שמאלית בקרב המפגינים כבר מראשית הדרך. באוקראינה – המצב שונה מיסודו.

הבדל חשוב נוסף הוא שבמחאה ברוסיה המאבק על ההגמוניה היה בין הליברלים לבין הכוחות השמאליים, ואילו הלאומנים – היו שוליים, יחסית. ואילו בכיכר העצמאות בקייב, השמאל נאלץ להתמודד עם הלאומנים והפאשיסטים, שאומנם לא שולטים במחאה כולה – אולם הם בעלי עמדות השפעה והובלה. שעה שעם הליברלים ניתן לנהל ויכוח, כל שיח עם הימין הקיצוני הוא חסר טעם. אין כל אפשרות לדיאלוג רציונאלי, המורכב מטיעונים ומטיעוני-נגד, עם קבוצות שהתרבות הפוליטית שלהן מתבססת על עקרונות אחרים לגמרי: לא על כלים אנליטיים או תיאורטיים, אלא על הפעלת כוח, שמולו אין אפשרות אלא להפעיל כוח נגדי.

השמאל בכיכר העצמאות בקייב הוא בלתי נראה ובלתי נשמע. בתחילת ההפגנות, כמה מפעילי השמאל הוכו. אולם עם התפתחות ההפגנות, השמאל הפך כה חסר משמעות, שאיש לא טרח אפילו להכות את פעליו. אין משמעות הדבר שהשמאל לא יוכל להתגבש בעתיד ככוח ממשי. אולם תנאי מקדים לכך הוא לנתח בצורה מפוכחת את המצב הקיים. ברור, כי לא כל המפגינים ברחובות קייב הם תומכיו של סטפן בנדרה, מי שהנהיג בעבר את הפאשיזם באוקראינה. אולם חרף זאת, לא קיים מרחב פוליטי עבור השמאל במחאת כיכר העצמאות בקייב. איש לא יוכל לצאת משם עטור ניצחון, לבד מהלאומנים ומתומכיו בנדרה.

## גילוי דעת של מועצת השלום העולמית נוכח ההתפתחויות באוקראינה

מועצת השלום העולמית מביעה את דאגתה העמוקה מהמצב באוקראינה, לאחר שהכוחות האימפריאליסטיים של האיחוד האירופי, נאט"ו וארה"ב הקימו ממשלה חדשה בקייב. ממשלה זו זוכה בגיבוי מהקבוצות הניאו-נאציות, אשר היו פעילות משך כל התקופה האחרונה במדינה. ארה"ב, האיחוד האירופי ונאט"ו שיחקו משחק מסוכן על גבו של העם האוקראיני, דבר המבטא את כוונתן להתפשט מזרחה, ולהתחרות עם רוסיה על שליטה באזור המצוי בתחום השפעתה הפוליטית, והעשיר במשאבי אנרגיה. לעם האוקראיני – שסבל רבות מאז הוחזר הקפיטליזם לארצו בשנת 1991 – שמורה הזכות שאין לערער עליה לקבוע את גורלו בעצמו, ולשלוט במשאבי ארצו לבדו, ללא כל התערבות זרה.

אנו מגנים את הניסיונות להוציא מחוץ לחוק מפלגות פוליטיות ואיגודים מקצועיים, וכן מגנים את הניסיונות לאסור על שימוש בשפות מיעוטים, ואת שיכתוב-ההיסטוריה והשחרת התפקיד שמילאה ברית-המועצות באוקראינה. אנו דוחים את השימוש שעשתה ברית נאט"ו בסעיף 4 בחוקתה, סעיף אשר חל רק לגבי מדינות החברות בה. שימוש זה נעשה במטרה לשלב את אוקראינה בברית נאט"ו, כדי להקל על קרן המטבע הבינלאומית להגיש "סיוע" לכלכלת המדינה – צעד אשר טומן בחובו אסונות חדשים עבור העם האוקראיני.

## השמאל בפרלמנט האירופי:

### אל לאוקראינה לקרוא לנאט"ו להתערב

בעקבות פגישה (6.3) בין סיעת השמאל בפרלמנט האירופי לבין ראש הממשלה ושר החוץ של אוקראינה, פרסמה **גבי צימר**, יו"ר סיעת השמאל, הודעה בה קבעה, כי "לאזרחי אוקראינה הזכות המלאה להיאבק למען שיפור תנאי חייהם, ואין לאף אחד – לא לארה"ב, לא לאיחוד האירופי, ולא לרוסיה – הזכות למנוע מהם לעשות זאת. את המשבר ניתן לפתור רק בדרכים מדיניות ודיפלומטיות".

עוד הדגישה, כי כל עוד הממשלה האוקראינית החדשה תמשיך לקרוא להתערבות צבאית של נאט"ו – אין כל תקווה לדיאלוג בינה לבין הממשלה הרוסית. היא קראה לחברי הפרלמנט האירופי להימנע משימוש ברטוריקה בנוסח "פלישה רוסית לאוקראינה", כדי שלא להסלים את המצב. "אם ראש הממשלה האוקראיני מעוניין באמת ובתמים במניעת עימות צבאי, אין הוא יכול להמשיך ולאיים בעצמו בשימוש בכוח. אני מטילה ספק בהערכתו, כי ארה"ב והאיחוד האירופי אינן מעוניינות בהתערבות צבאית, ואילו פוטין הוא היחיד השואף לכך".

עוד קראה צימר לממשלה האוקראינית לפעול בנמרצות כדי להרחיק ממנה קבוצות פאשיסטיות וימניות-קיצוניות.



## נחשף: עלי סלאם היה חבר הליכוד

גילוי מפתיע על עברו הפוליטי של עלי סלאם, המתמודד לראשות עיריית נצרת נגד מי שהיה ראש העיר מטעם חד"ש, **ראמו ג'ראייסי**. על פי ידיעה בלעדית שפרסמה תחנת הרדיו קול רג"ע בשבוע שעבר (5.3), בשנים 1993-1995 היה עלי סלאם חבר בליכוד ושילם דמי חבר. ב-1995 הוא ביטל את תשלום דמי החבר, וב-2005 הוצא באופן סופי מרשימת החברים בגין אי תשלום. בליכוד אישרו את הפרטים. סלאם נתמך בידי קואליציה של גורמים פוליטיים בעיר, ובהם בל"ד והתנועה האיסלאמית. הכומר **גבריאל נדאף**, ידידו של רה"מ נתניהו וממובילי הקמפיין לגיוס צעירים ערבים-נוצרים לצבא, הודיע על תמיכתו בסלאם. ראש עיריית נצרת עילית, **שמעון גפסו**, גייס את חברי הליכוד המתגוררים בנצרת כדי לסייע לו בבחירות. ה"כ **פריג' עיסאווי** ממרצ חתם – יחד עם כל חברי הכנסת של סיעות בל"ד ורע"ם – על מכתב שנשלח בשעתו לשר הפנים, ואשר קרא לקיים בחירות חדשות לראשות העירייה. יצוין כי ועדה של משרד הפנים השעתה בשבוע שעבר את ראש עיריית נצרת עילית גפסו, המואשם בלקיחת שוחד, מתפקידו כראש העיר וכחבר במוסדות עירוניים.

## מדינה יהודית

סביר להניח כי דרישת נתניהו כי הפלסטינים יכירו במדינת ישראל כמדינה יהודית, היא אמצעי נוסף למסמוס התהליך המדיני, שגם ככה ממוסס עד מוות. קשה להגדיר מה בדיוק כוונת הביטוי "מדינה יהודית", אבל אם בוחנים את ההתנהלות של ישראל מיום הקמתה, רואים שחור בעיניים. ביטוי זה, "שחור בעיניים", הוא גזעני, ורומז שהצבע שחור יפה פחות משאר הצבעים. אבל כך בדיוק אני מרגיש, כשאני שומע את שר הפנים, גדעון סער, מתגאה בכך שאלפי מבקשי מקלט אפריקאים עזבו את ישראל "מרצונם החופשי". כנראה שבממשלה מאמינים שכל אותם מבקשי המקלט עזבו גם את סודאן ואריתריאה "מרצונם החופשי", והגיעו הנה סתם כך. באותו שבוע בו התגאה שר הפנים בנתוני העזיבה של מבקשי המקלט, נהרג האסיר סמואל שיינביין בכלא רימוניס. שיינביין – יהודי אזרח ארה"ב – ביצע שם רצח לפני 18 שנים, ולאחר מכן נמלט לישראל. ממשלת ישראל גילתה רחמנות יהודית מן המדרגה הראשונה, ובמקום להעלותו על המטוס הראשון בחזרה לארצו כדי שיעמוד שם למשפט, היא סיכנה את יחסיה הדיפלומטיים עם ארה"ב, והשאירה את הפושע הזה כאן, רק בשל היותו יהודי. זאת, אף על פי שחוק השבות קובע במפורש כי ניתן למנוע התאזרחות של מי שהוא "בעל עבר פלילי העלול לסכן את שלום הציבור". לאחר מאסר ממושך, השיג שיינביין אקדה, ירה ופצע סוהרים ואסירים, ונורה למוות לאחר שהתבצר בתאנו. הפגיעה שפגע בחיי אותם סוהרים ואסירים היא ממשית יותר מכל הפגיעות המדומות שמייחסים בימין לפליטים האפריקאים, שבסך הכול מבקשים מקלט זמני בישראל, ושרובם ככולם אינם מסכנים איש.

האם מקרה טראגי זה לא אמור לפקוח עיניים, לגבי השאלה מי זכאי ומי לא זכאי להגיע לכאן ולהישאר כאן? הגיע הזמן שנפסיק להגדיר את יהדותה של המדינה בהתאם למספרם של בני דת משה, ונשתדל להתחיל ליישם עקרונות הומאניסטיים המצויים ביהדות, והנרמסים כל יום מחדש.

**יוסי ס.**

## מפריטים כל מה שזז

### המשך מעמוד השער

ליוגב יש השקפה ברורה מאוד לגבי תפקיד העובדים בחברה הישראלית. "ברוב הארגונים בארץ אשר מנוהלים כמו שצריך, אין ארגוני עובדים", אמר בוועידת "גלובס" לעסקים, שנערכה בדצמבר האחרון. לפני כעשור, באפריל 2004, עם פרישתו מתפקיד הממונה על אגף התקציבים במשרד האוצר, הכריז יוגב כי ההישג הגדול שהוא רשם במהלך כהונתו בת השנתיים, הוא "השבירה של העבודה המאורגנת במשק".

ציון דרך חשוב בדרכו הציבורית, הוא התפקיד שמילא בשנה שעברה, בתור יו"ר הוועדה המייעצת לרכבת ישראל, בהדחת יו"ר ועד העובדים, גילה אדרעי (הדחה אשר נתמכה בידי ראשי ההסתדרות). נוכח רקורד זה, אין זה מפתיע שממשלת הימין בחרה ביוגב כדי להפריט את מה שנותר מהחברות הממשלתיות.



לממשלת הימין וליוגב עצמו לא מפריע לדחוף להפרטה כוללת, למרות שיוגב עצמו הוכיח, כיצד עסקים פרטיים הם במקרים רבים כשלון כלכלי. יוגב אולי גיבור על עובדים, אבל ההרפתקה העסקית האחרונה שלו – חברת וייטוטר לאיכות ובקרת מים, אותה הקים ב-2006 – התמוטטה ברעש גדול בחודש נובמבר האחרון.

ההסתדרות, כדרכה, סירבה להגיב לפרסום ב-"דה-מרקר". הרי ראשיה היו שותפים לכל מהלכי ההפרטה במשק הישראלי בדור האחרון, למרות שהעובדים בחברות המופרטות ובעצם כלל האזרחים – אשר בשמם לכאורה מדוברת הנהגת ההסתדרות – יהיו הנפגעים העיקריים מגל ההפרטות שמתכננת הממשלה. מדובר במיליוני צרכני מים וחשמל, בדיירי דיוור ציבורי, בנוסעים ברכבת ובמשתמשי בשירותי הדואר. כולם יהיו קורבנות ישירים של המדיניות הניאו-ליברלית הקיצונית של הממשלה.

כעת נחוצה, יותר מתמיד, הקמת חזית עובדים ואזרחים נגד ההפרטה. אומנם הנהגת ההסתדרות אינה מעוניינת לקחת על כתפיה תפקיד זה, אולם בכל החברות והתאגידים הממשלתיים המועמדים להפרטה – ישנם ועדי עובדים המאוגדים בהסתדרות, ובהם מאות נציגי עובדים נבחרים. אלה מביניהם אשר מבינים את חומרת הגזירה שמכינה הממשלה עבורם ועבור חבריהם, יכולים וצריכים להוביל מאבק ציבורי נגד ההפרטה.

עופר עיני ואבי ניסנקורן בנראה לא יתנו להם גיבוי, אולם ציבור רחב אשר מאס בהפרטה ומאס במדיניות הכלכלית של ממשלת בעלי ההון, יתייצב לצידם, אם ייקרא לדגל.



# מחיר הכיבוש

מאת דן יהב

הקובץ "השפעת הכיבוש על החברה הישראלית" בעריכת פרופ' דניאל בר-טל ופרופ' יצחק שגל (אשר ביקורת עליו התפרסמה ב"זו הדרך", 11.12.2013), נידון ביום עיון באוניברסיטת ת"א (27.2). בכנס הציגו החוקרים את הרקע האקדמי-המחקרי ואת הפרקטיקה של הכיבוש.

פרופ' בר-טל המשיג את שני המונחים "סכסוך" ו-"כיבוש". הראשון הוא מצב בו שתי קבוצות תופסות את המציאות באופן סותר, ואילו השני הוא מצב של שליטה זמנית (אך ארוכה בשנים) בידי מדינה, וזאת ללא מימוש ריבונות בשטח הכבוש. הכובש מצוי בפאזה של שמחה, גאווה והרגשת ניצחון, ומצפה לסדר ולמצב של סטטוס-קוו. ואילו הנכבש חש אובדן, כשלון, נחיתות, השפלה, נקמה, ומצפה לשחרור – באמצעות מאבק, מהפכה וארגון התנגדות במחתרת. מצב של כיבוש אינו מקובל כיום בעולם, שכן הוא מהווה פגיעה בזכויות הפרט והכלל של העם הכבוש.

כ-60% מהציבור בישראל מאמינים שהשטחים שנכבשו במלחמת יוני 1967 הם "שטחים משוחררים". אולם רוב העולם רואה בהם שטחים כבושים. עד היום, נעצרו ונאסרו כ-800 אלף פלסטינים, שהם כשליש מהאוכלוסייה הכבושה בגדה המערבית, ברצועת עזה ובמזרח ירושלים.

פרופ' שגל ניתח את אופייה של ישראל כיום, ומצא כי המדינה הופכת יותר ויותר יהודית ופחות ופחות דמוקרטית. הדבר מתבטא בהשתקת קולות ביקורתיים במערכת החינוך, בחקיקת בידי הכנסת של חוקים עוקפי בג"ץ, בעדויות שקר המושמעות כשמנסים לחקור פשעים נקודתיים של חיילים בשטחים, בהקמת מאחזים בלתי חוקיים על אדמות פלסטיניות, בהתארגנות של מיליציות מקומיות ("תג מחיר"), בסבסוד ההתנחלויות בידי הממשלה, בהתגברות המגמות הלאומניות בחברה הישראלית, ובתופעות של פגיעה בנזק ובסביבה היישובית והפיסית.

פרופ' צ'ארלס גרינבוים מהמחלקה לפסיכולוגיה באוניברסיטה העברית, הדגיש את השפעת הכיבוש על הפסיכולוגיה והמוסר של הילדים, האזרחים והחיילים. הוא הביא, כדוגמה, את העדויות של חיילים מארגון "שוברים שתיקה", אשר חזרו משירות צבאי בשטחים הכבושים וחושפים את העוולות היומיומיות שנאלצו לבצע.

הרג ופגיעה של ילדים – ובעיקר הקרנת התמונות והדימויים בכלי התקשורת – מגבירים את החרדה ואת הזילות של חיי-אדם. גרינבוים תיאר מחקרים שנערכו בשנים האחרונות, המצביעים על קשר בין המאבק שניהלו הפלסטינים (רובו מאבק עממי בלתי-אלי, אך בחלקו מאבק מזוין) והמלחמה שניהל הצבא נגדם, לבין עלייה בפשיעה בשתי החברות, הישראלית והפלסטינית, וכן עלייה במפלס האלימות בחברה האזרחית בכל הגילאים.

הצעותיו של גרינבוים לשינוי המצב ולשיפור, כוללות יצירת נורמות חדשות להתנהגות, מאבק לשוויון זכויות, והקפדה על ענישה שווה לעבירות דומות שנעשות בידי ישראלים ופלסטינים. הצעתו המרכזית הייתה כי יש לנהל דו-שיח עם "האויב", וללמוד את החברה האחרת ואת שפתה.

המושג השני עסק בזכויות האדם ובמשטר הכיבוש, והממצאים בו הוצגו בידי אנשי מקצוע העוסקים בכך בשטח. עו"ד מיכאל ספרד תיאר את מערכת המשפט הצבאית, השונה עד מאוד מהמערכת האזרחית, ובה קיימות נורמות שיפוטיות שונות ביחס לעבירות של מתנחלים לעומת עבירות של פלסטינים. שתי מערכות השיפוט יוצרות משטר של שליטה ודיכוי, שזוכה בחיזוק אידיאולוגי באמצעות חוקים שחוקקה הכנסת, דוגמת "חוק המסתננים", "חוק החרם", "חוק הנכבה", וכו'. על המצב הפיסי והאנושי בשטחים ועל מצב התעסוקה המפלה, דיברו ג'סיקה מונטל ותגריד שבייטה מארגון "קו לעובד".

המושג השלישי – אותו הנחה שאול אריאלי – עסק בפירוט רב בהשפעת הסכסוך על מה שמכונה "החוסן הלאומי" של החברה בישראל, תוך התייחסות לגידול בעוני במקביל לגידול בתקציב הביטחון, ובהשלכות הכלכליות של בניית גדר ההפרדה והרחבת הבנייה בהתנחלויות. מסקנה מתבקשת מיום עיון זה היא שמאז מלחמת 1967 מתדרדרת החברה הישראלית למצב של חברה אתנוצנטרית. הביטויים לכך רבים ומדאיגים: ספרי לימוד עוברים צנזורה, "הקו הירוק" נמחק מהמפות, דמות הערבי בספרות העברית עוברת דה-הומניזציה, ושמות במרחב הציבורי מתיידיים. הקובץ תורם תרומה לתיאור מצב הכיבוש ולניתוחו. נותר האתגר הגדול של שינוי מצב זה, של סיום הכיבוש, ושל השגת שלום צודק בין שני העמים.

## הסדרת היחסים בין זמרים לחברות התקליטים

הצעת חוק של ח"כ דב חנין (חד"ש), אשר נוסחה בידי הזמרת איה כורם, מבקשת לצמצם נזקים אפשריים בחוזים בין אמנים ומנהלים לבין חברות תקליטים. לפי המצב המקובל כיום, אמנים מוחתמים על חוזים מגבילים למשך עשרים שנה ויותר. לפי הצעת החוק, כל חוזה יוגבל לתקופה של שבע שנים, ובמקרים של חוזים העוסקים בכל היקף היצירה של האמן – החוזה יוגבל לחמש שנים. במידה ואחד הצדדים ירצה לסיים את החוזה לפני הזמן, בית המשפט יוכל לשחרר אותו בכפוף לפיצויים הולמים.

היוצר יעקב רוטבליט אמר בראיון לגלי צה"ל כי הוא מברך על היוזמה: "אני גם מברך את איה כורם, כי אני יודע שהרבה זמן היא נאבקה להשתחרר מחוזה דרקוני. החוזה לא מאפשר לה להעלות את התקליט שעשתה בכוחות עצמה, ולכן לא שומעים ממנה שירים חדשים. הצעת החוק החדשה תאפשר חופש יצירה גדול יותר".

# זעם על התוכנית לחיסול רשות השידור

הוועד – המייצג 2,300 עובדים – דורש מהנהלת הבנק להקל את עומס העבודה בסניפים. בין הצדדים התקיימו שיחות, אך פתרון לסיום הסכסוך טרם נמצא.

## סכסוך עבודה בחברת האוטובוסים "קווים"

כשלושה שבועות לאחר שהודיע הארגון "כוח לעובדים" על הקמתו של ועד יציג בחברת האוטובוסים "קווים", הכריז בשבוע שעבר ועד העובדים על סכסוך עבודה בחברה. לפי נתוני כוח לעובדים, כ-700 מתוך 1,700 עובדי החברה (41%) כבר התאגדו. מאז ההכרזה על הקמת הוועד היציג, שניים ממובילי ההתארגנות זומנו לשימועים לפני פיתורים. ועד העובדים הוקם במחאה על שעות העבודה הארוכות, חוסר הביטחון התעסוקתי ושלילת הבונוסים השרירותית.

## התנגדות לכניסת "עיר לכולנו"

### לקואליציה בתל-אביב-יפו

עשרות פעילי תנועת "עיר לכולנו", ביניהם חברי מועצת העיר לשעבר, קוראים שלא להצטרף לקואליציה העירונית בראשות רון חולדאי, וחתמו על עצומה ברוח זו. בעצומה נכתב, בין היתר, כי "כניסה לקואליציה של עיר לכולנו תבטל סופית את האופוזיציה בעיר, ואילו רון חולדאי צריך אופוזיציה חזקה. כבר ראינו מה קרה עם סיעות מלאות בכוננות טובות שהצטרפו אליו לקואליציה. רק לאחרונה ראינו איך חולדאי רוקן מתוכן את תפקידיה של סגניתו, מיטל להבי ממרצ".

## מועדון הגדה השמאלית

### אחד העם 70, תל-אביב

יום ד', 12 במארס, בשעה 19:30,  
ערב השקת הספר

## כוונות טובות - היי-טק ערבי בישראל

באירוע ישאו דברים: רוני פלומן, מחברת הספר ויועצת לחברות הייטק; נביל ארמלי, בעל משרד לתרגומים; סמדר נהב, ממנהלות "צופן" – המרכז לקידום שילוב אקדמאים ערבים בהיי-טק.

## סניפי חד"ש ביפו ובת"א

יום ו', 14 במארס, בשעה 16:00

## יפו אומרת לא לאלימות

משמרת מחאה בגן השניים ביפו, נגד האלימות והפשע הנובעים מההזנחה ומהאפליה רבת השנים.

מסיבת העיתונאים ה"חגיגית", בה הודיעו נציגי הממשלה על כוונתם לסגור את רשות השידור, עוררה זעם רב בקרב עובדי הרשות. הוועדה המליצה לבטל את גביית האגרה, לסגור את רשות השידור, ולפתוח אותה ב-"מתכונת אחרת".

**משה שגב**, יו"ר ועד הטכנאים וההנדסאים בערוץ הראשון, התייחס למסקנות הוועדה: "ועדת לנדס עשתה קופי-פייסט לדו"חות קודמים והוציאה מאות אלפי שקלים מקופה ציבורית לטובת דו"ח שאין בו כל חדש. ההחלטה לפטר ולזרוק הביתה למעלה מאלף עובדים, מרביתם תושבי ירושלים, משמעותה לפלוט למעגל דורשי העבודה אנשים בגיל מתקדם, שיהיו נטל על המשק".

אחד העדים-המומחים שהופיעו בפני הוועדה הוא ד"ר **יובל גוזנסקי**, ראש מסלול עיתונות טלוויזיה במכללת ספיר, המלמד סוגיות הקשורות בטלוויזיה לילדים. "המציאות העכשווית בתחום הטלוויזיה לילדים היא מציאות של ריבוי ערוצים פרטיים. שידור ציבורי לילדים משודר רק בטלוויזיה החינוכית ובמחלקת הילדים והנוער של הערוץ הראשון, שמשרתת שעה וחצי ביום. יש אומנם שפע של ערוצים לילדים, אולם חסר מגוון. הטלוויזיה המסחרית לילדים נמנעת מלעסוק במציאות הישראלית הממשית, אינה מעלה דילמות הנוגעות בחיי הילדים, ולמעט תכנית אחת בלבד – אין שידורי טלוויזיה לילדים ערבים".

לדבריו, לא רק שאין לסגור את הערוץ הראשון, אלא להיפך – יש לשאוף להקים שני ערוצים ציבוריים לילדים, כפי שעושים בבריטניה: האחד לגיל הרך, והאחד לגילי בית-הספר היסודי וחטיבת-הביניים, עד גיל 15.

"ועדת לנדס הורכבה אומנם מאנשי טלוויזיה, אולם בלט בה היעדרם של חוקרים מהאקדמיה", אמר גוזנסקי. "רם לנדס עצמו הוא מבעלי החברה הפרטית 'קודה תקשורת', אשר מוכרת הפקות טלוויזיה החינוכית. מוזר שבעל אינטרס נבחר לעמוד בראש הוועדה".

## עובדי הבנק הבינלאומי הפגינו

### מול ביתו של הבעלים

מאות מעובדי הבנק הבינלאומי הפגינו (4.3) מול ביתו של **צדיק בינו**, בעל השליטה בבנק. בוועד העובדים סבורים כי צדיק בינו הוא האחראי העיקרי למבוי הסתום במו"מ בין העובדים לבין ההנהלה. יו"ר ועד העובדים, **חנוך ליבנה**, הדגיש: "נמשיך להפגין באופן קבוע מול כל אחת מדירותיו של בינו – דירות שהוא רכש בזיעת אפם של העובדים". במקביל, פקידי המטה המרכזי בבנק נקטו עיצומים.

לחברנו לאון זהבי

אתך נאבליך על מות אחיך

### ויקטור שם טוב

פעילי מק"י וחד"ש בת"א